

HRVATSKA EKONOMSKA POLITIKA I EUROPSKI SEMESTAR

Prof.dr.sc.Mladen Vedriš
Katedra za ekonomske znanosti, predstojnik
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

*TEB-ova XVI. Financijaka konferencija
“Nova nada”
Zagreb, 29.09.2015..*

Focus...

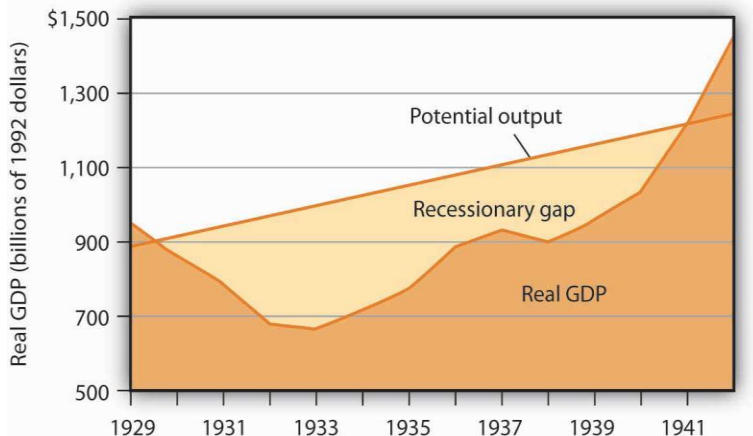
- 1) EU – Aktualno stanje
- 1) Izazovi za ... RH
- 1) Moguća rješenja...

EU Semestar...

Zašto ..... 2011?

Kriza 1929.-1933.

Kriza 2008.-2009

“Burza u New Yorku kao jamac piramide zaduženja ubrzo će se urušiti.”

(J. Attali, 2008.)

Europski semestar – ciljevi

Kriza uvjetuje širu reformu
gospodarskog upravljanja EU-om

Usklađivanje:

- ❑ ciljeva nacionalnih proračunskih politika
- ❑ politika rasta i zapošljavanja

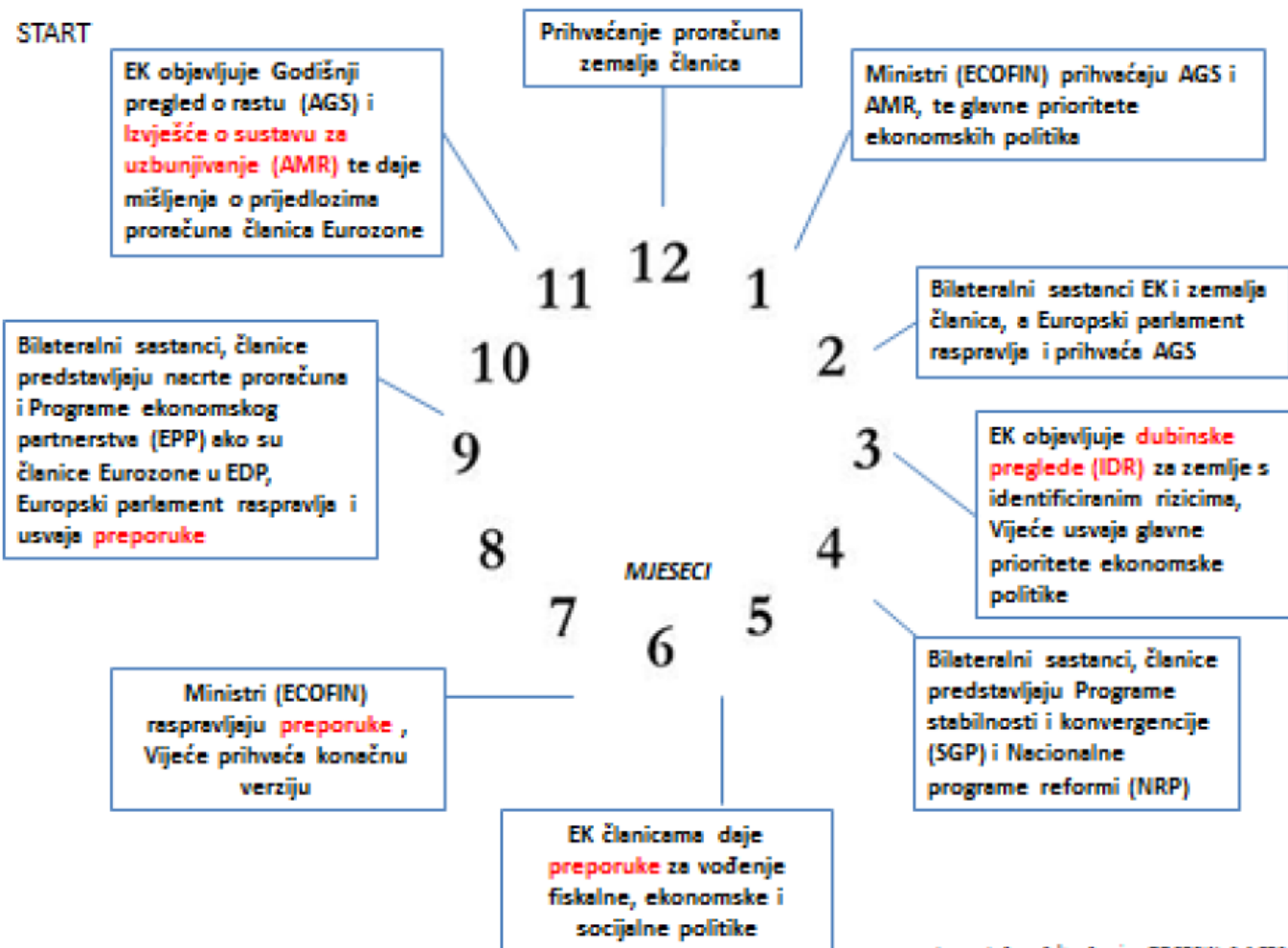

Europski semestar – koordinacija gospodarske politike

Tri bloka:

- **strukturne reforme**, s naglaskom na promicanju rasta i zapošljavanja u skladu sa strategijom Europa 2020
- **fiskalne politike**, s ciljem osiguranja održivosti javnih financija u skladu s Paktom o stabilnosti i rastu
- sprečavanje prekomjernih **makroekonomskih neravnoteža**

EU semestar – procedure

Izvor: Informacijska stranica ECOFIN, 1-4-2014.

EU semestar – procedure

Studeni – siječanj

EU Komisija izdaje godišnji pregled (*GPR – Annual Growth Survey*), a do siječnja ga prihvaćaju zemlje članice na Vijeću EU

Veljača – ožujak

Objavljuje se prvo izvješće o **sustavu upozorenja** oko makroekonomskih neravnoteža

Ožujak

Na temelju izvješća Europsko vijeće izdaje prvi set **proračunskih i gospodarskih preporuka** za zemlje članice

EU semestar – procedure

Travanj

Države članice predaju EU svoje proračunske planove i ekonomske strategije

Programi konvergencije i nacionalni program reformi

Lipanj

Komisija, temeljem predanih dokumenta i vlastitih procjena, predstavlja svoje preporuke za zemlje članice.

Države u roku 36 sati moraju dati svoje mišljenje ili uputiti žalbe.

Srpanj

Nakon prihvaćanja na Vijeću EU, **Vijeće dostavlja specifične preporuke** državama članicama

EU semestar – procedure

Listopad

Stručno povjerenstvo EU Komisije posjećuje države članice da utvrdi stanje u provedbi preporuka.

Studeni

Pripreme i objava **nacrta godišnjeg pregleda rasta** za iduću godinu i **početak novog ciklusa unutar Europskog semestra**.

I tako svake godine ispočetka... kontinuirani način ostvarivanja ekonomske politike

Države članice obzirom na postupak makroekonomskih neravnoteža

Kategorija MIP-a	Države članice u 2015.*
Nema neravnoteža	Austrija, Češka, Danska, Estonija, Litva, Luksemburg, Latvija, Malta, Poljska, Slovačka
Neravnoteže koje zahtijevaju mjere politika i praćenje	Belgija, Nizozemska, Rumunjska**, Finska, Švedska, Ujedinjena Kraljevina
Neravnoteže koje zahtijevaju odlučne mjere politika i praćenje	Mađarska, Njemačka
Neravnoteže koje zahtijevaju mjere politika i posebno praćenje	Irska, Španjolska, Slovenija
Prekomjerne neravnoteže koje zahtijevaju odlučne mjere politika i posebno praćenje	Bugarska, Francuska, Hrvatska, Italija, Portugal ←
Prekomjerne neravnoteže koje zahtijevaju odlučne mjere politika i pokretanje postupka u slučaju prekomjernih neravnoteža	–

Izazovi za ... RH

Pokazatelji makroekonomskih neravnoteža...

VRSTA NERAVNOTEŽE	R.BR.	POKAZATELJ	KRITERIJI (GRANIČNE VRIJEDNOSTI)	IZVOR PODATKA	AŽURIRANJE*	PODATAK ZA HRVATSKU PREMA AMR 2014**
VANJSKE NERAVNOTEŽE I KONKURENTNOST	1.	Prosjek omjera deficita tekućeg računa bilance plaćanja i BDP-a u zadnje tri godine	-4% ili +6%	EUROSTAT BoP Statistics		-1,8%
	2.	Međunarodna neto investicijska pozicija u % BDP-a	-35%	EUROSTAT BoP Statistics		-89,0%
	3.	Trogodišnja postotna promjena realnog efektivnog tečaja (REER)	+/-5% za Eurozonu i +/-11% za ostale članice	DG ECFIN Price and Cost Cmpvns'	REER se do sada računao na bazi 35 trgovačkih partnera, sada na bazi 41	-8,3%
	4.	Petogodišnja postotna promjena izvoznog udjela na svjetskom tržištu	-6%	EUROSTAT BoP Statistics	Potrebno je riješiti zavisnost ocjene o početnoj točki	-24,7%
	5.	Trogodišnja postotna promjena nominalnog jediničnog troška rada (ULC)	9% za Eurozonu i 12% za ostale	EUROSTAT National Accounts		0,8%
UNUTARNJE NERAVNOTEŽE	6.	Godišnja (y-o-y) promjena relativne cijene nekretnina***	6%	EUROSTAT	U tijeku je usklađivanje s ESRB Dashboardom	-2,4%
	7.	Tok kredita privatnom sektoru u % BDP-a	14%	EUROSTAT (National Accounts)	Isto kao niže	-2,1%
	8.	Dug privatnog sektora u % BDP-a	133%	EUROSTAT (National Accounts)	Do sada se računao na nekonsolidiranoj, sada na konsolidiranoj osnovi*****	132%
	9.	Javni dug opće države u % BDP-a	60%	EUROSTAT (EDP)		56,0%*****
	10.	Trogodišnji prosjek stope nezaposlenosti	10%	EUROSTAT (LFS)		13,8%
	11.	Godišnja (y-o-y) promjena ukupnih obaveza financijskog sektora	16,5%	EUROSTAT (National Accounts)		0,9%

lipanj 2014.

HUB analize –
Postupak
makroekonomske
neravnoteže -
MIP,., Zagreb,
br. 48, str. 7

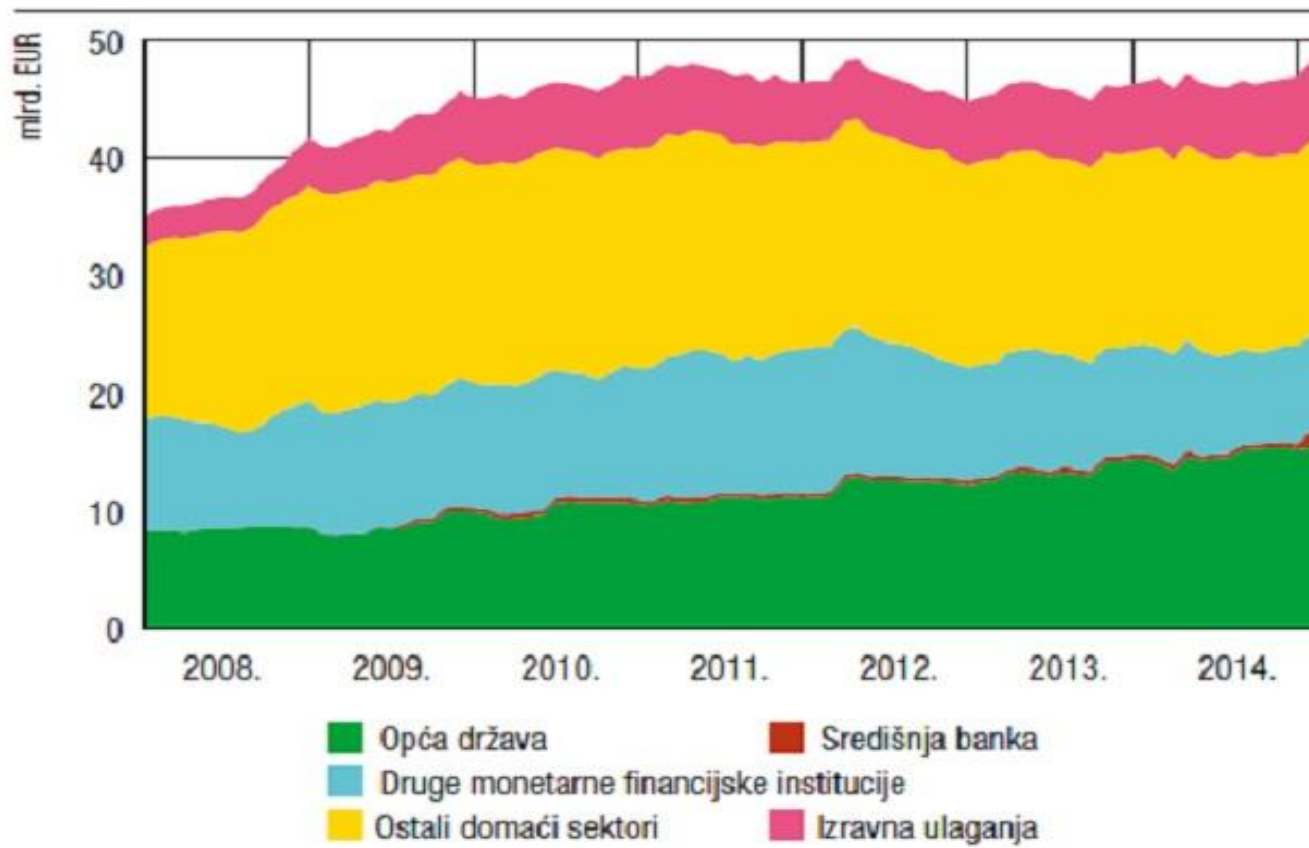
Javni dug... Travanj 2015.

288,5 mlrd kuna

(87,7% BDP-a).

U odnosu na prvo tromjesečje 2014., postotak udjela javnog duga Hrvatske u BDP-u porastao je za 6,2 postotna boda. Brži rast tog postotka u tom je razdoblju bilježila tek Bugarska, uz rast za 10 postotnih bodova.

Bruto inozemni dug

Lipanj 2015.

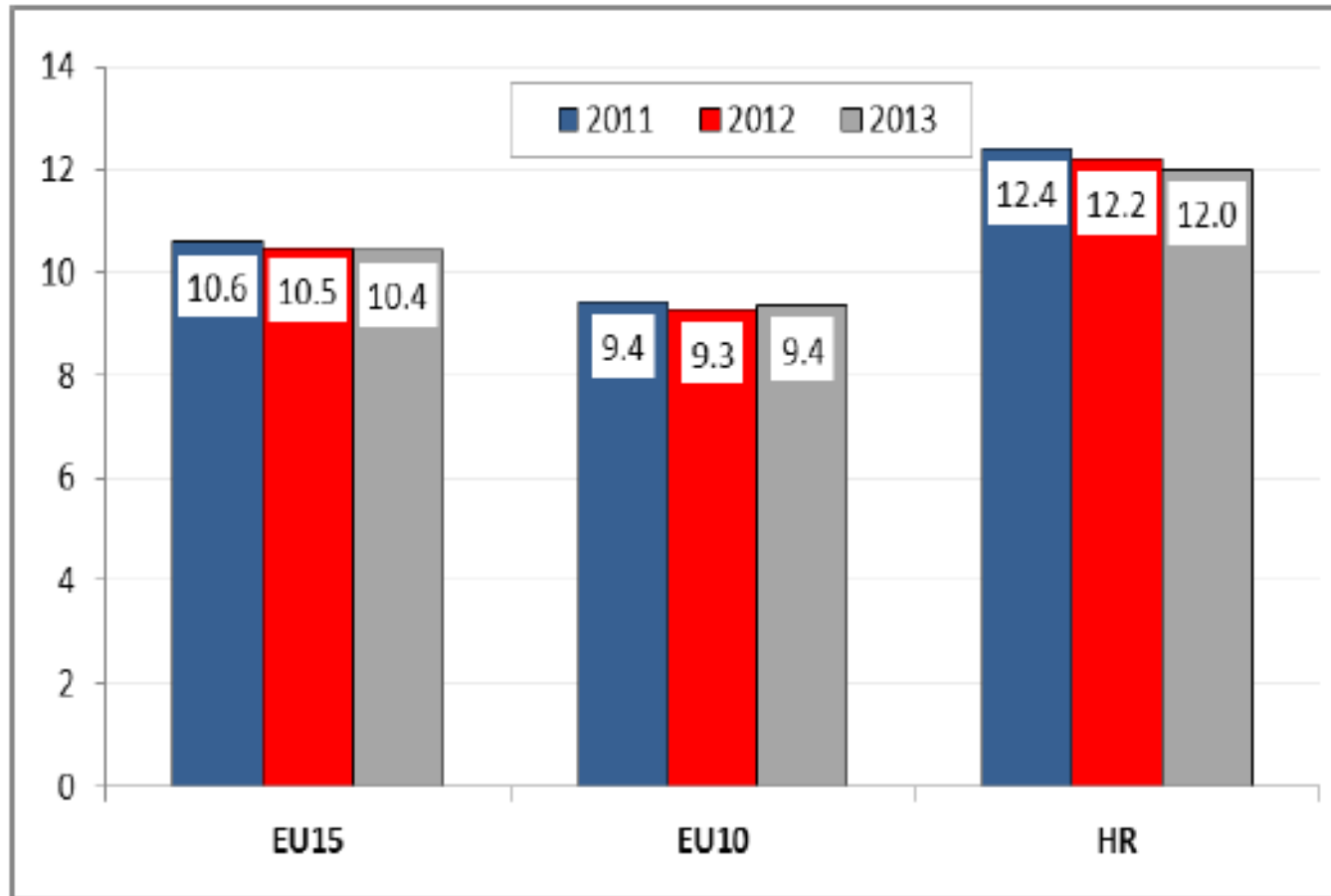
Bruto inozemni dug :

114,5% BDP-a

49,34 mlrd €
(2015.)

Rashodi opće države za plaće, izraženo u postotku BDP-a

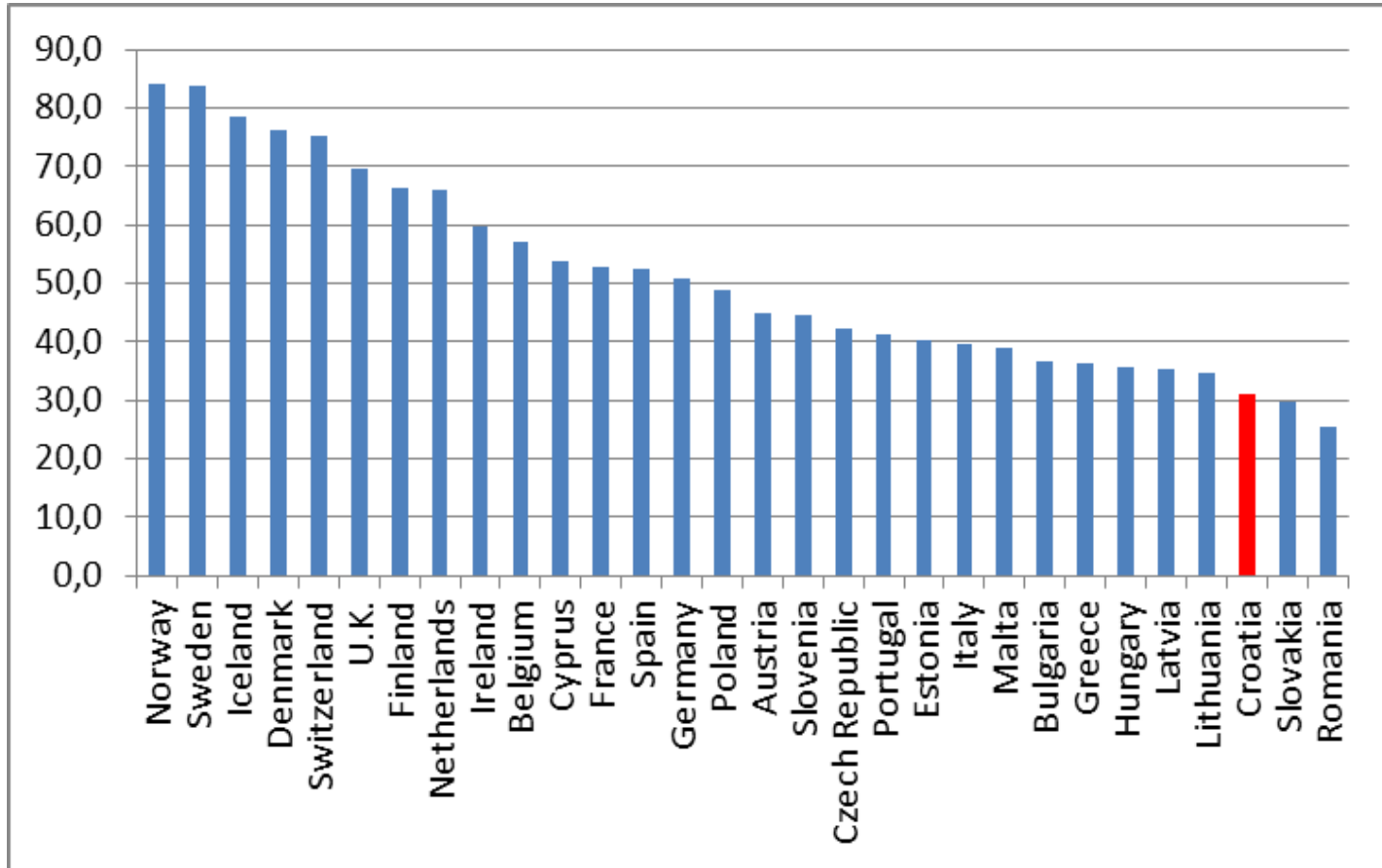

Javna uprava u RH

2000–2012.

	2000.	2006.	2008.	2010.	2012.
Civilno osoblje	219 313	234 004	245 851	242 185	246 205
Necivilno osoblje	63 939	46 841	45 128	45 910	46 558
Javna uprava,% populacije	6,4	6,3	6,6	6,5	6,9
Javna uprava,% radne snage	15,3	15,7	16,3	16,5	17,0
Javna uprava,% zapošljavanja	18,2	17,7	17,8	18,7	20,2

Ocjena uspješnosti državnog sektora

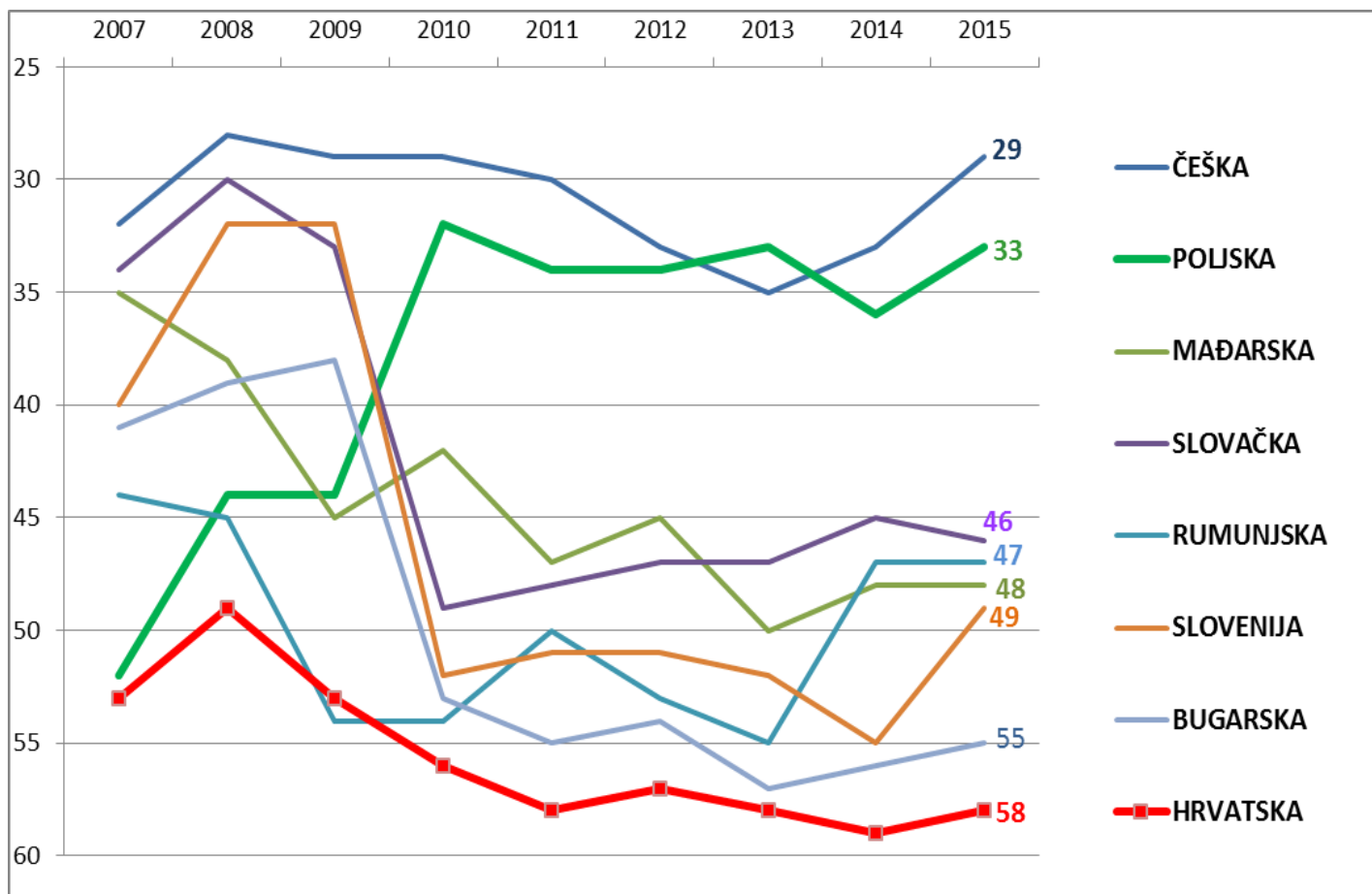

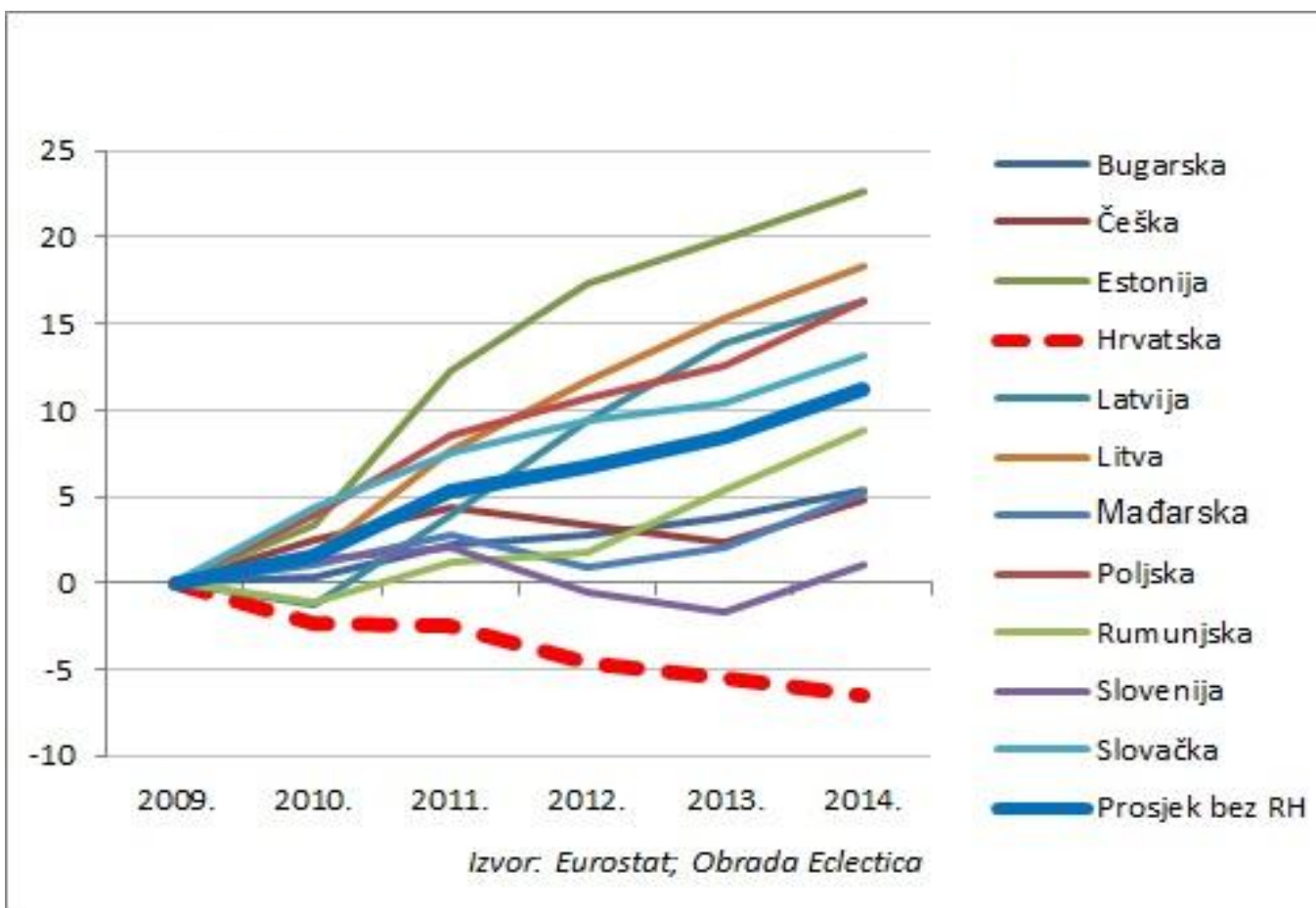
Konkurentnost Hrvatske i usporednih zemalja

2015.

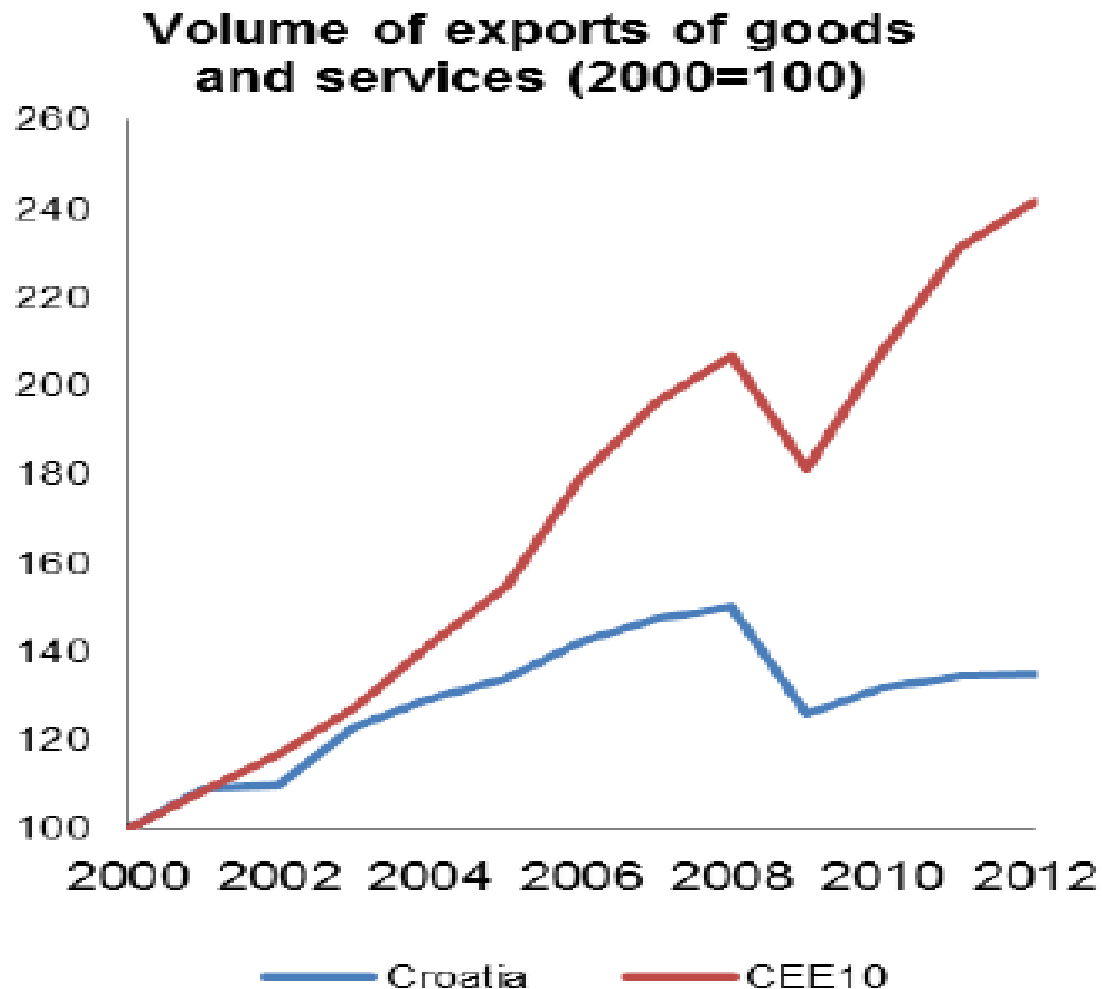
Pozicija i trendovi

Rast BDP-a – kumulativno

Exports fall behind regional peers, reflecting poor competitiveness

Source: Commission services calculations;

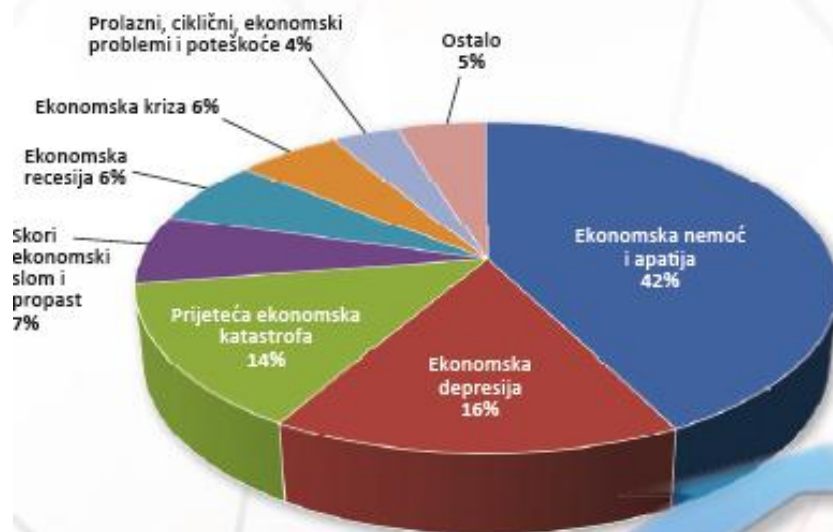
Problemi u gospodarstvu RH: kako ih vidi “struka”

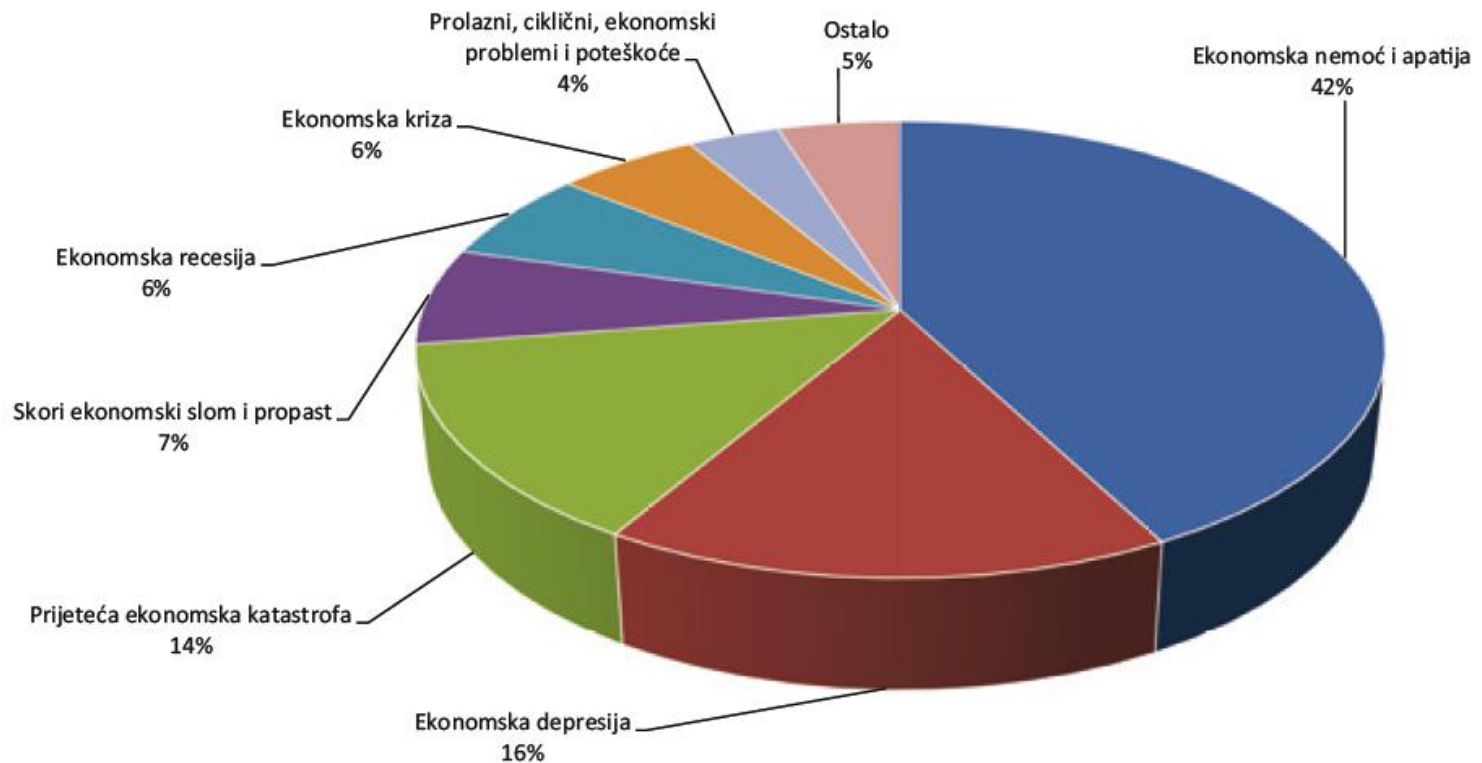
Mladen Vedriš,
Bartol Letica i Slaven Letica

Gospodarsko stanje hrvatske nacije sredinom 2015.

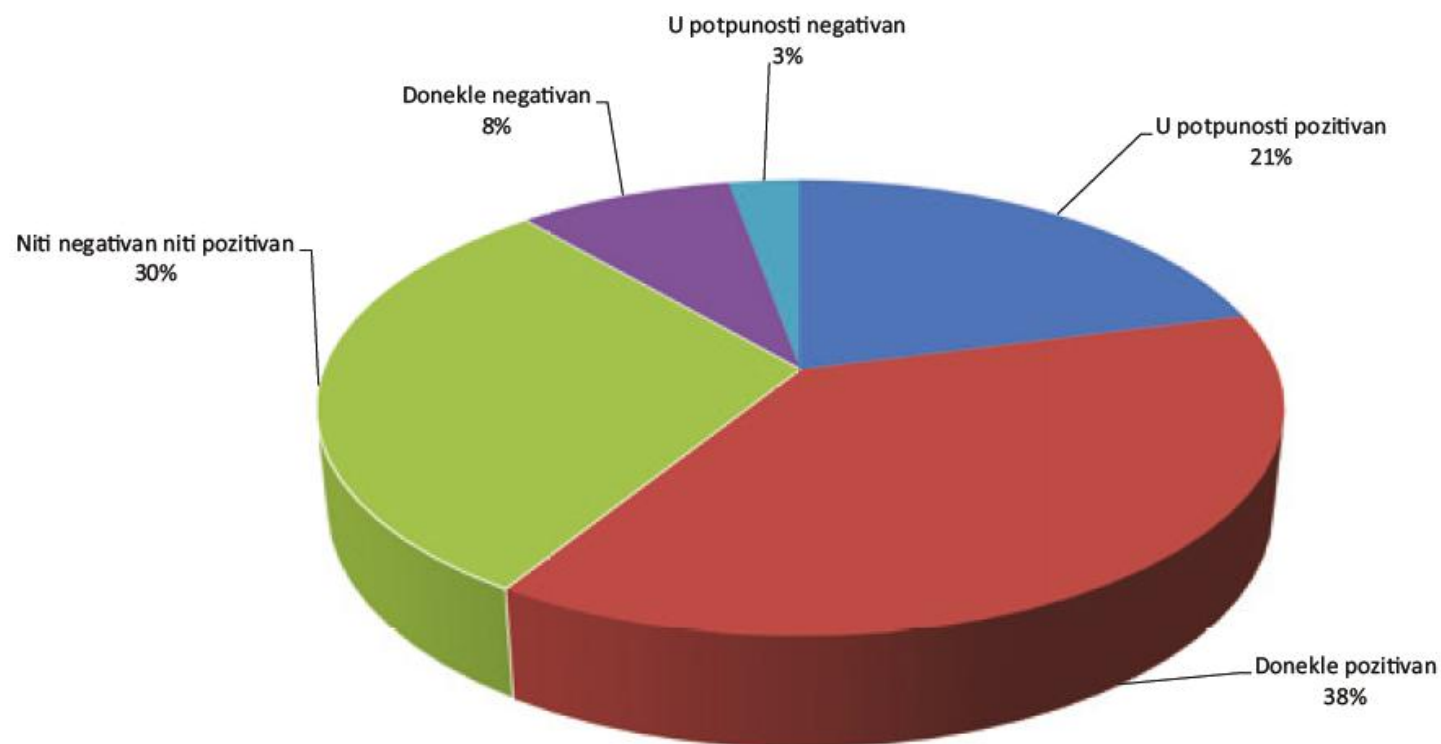
Dvije godine članstva u Europskoj uniji

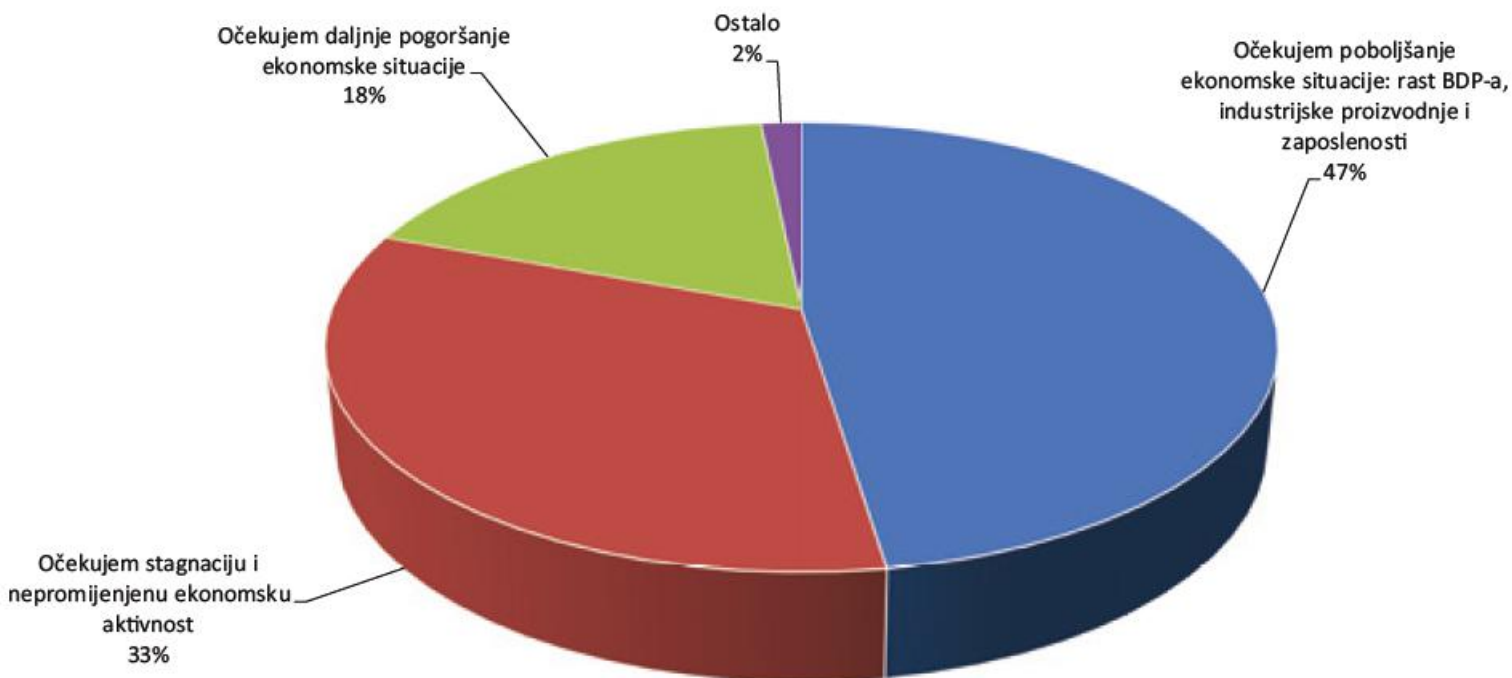
Gospodarsko stanje hrvatske nacije sredinom 2015 – rezultati istraživanja

Stav prema EU

Gospodarska očekivanja ispitanika za razdoblje 2015.–2020.

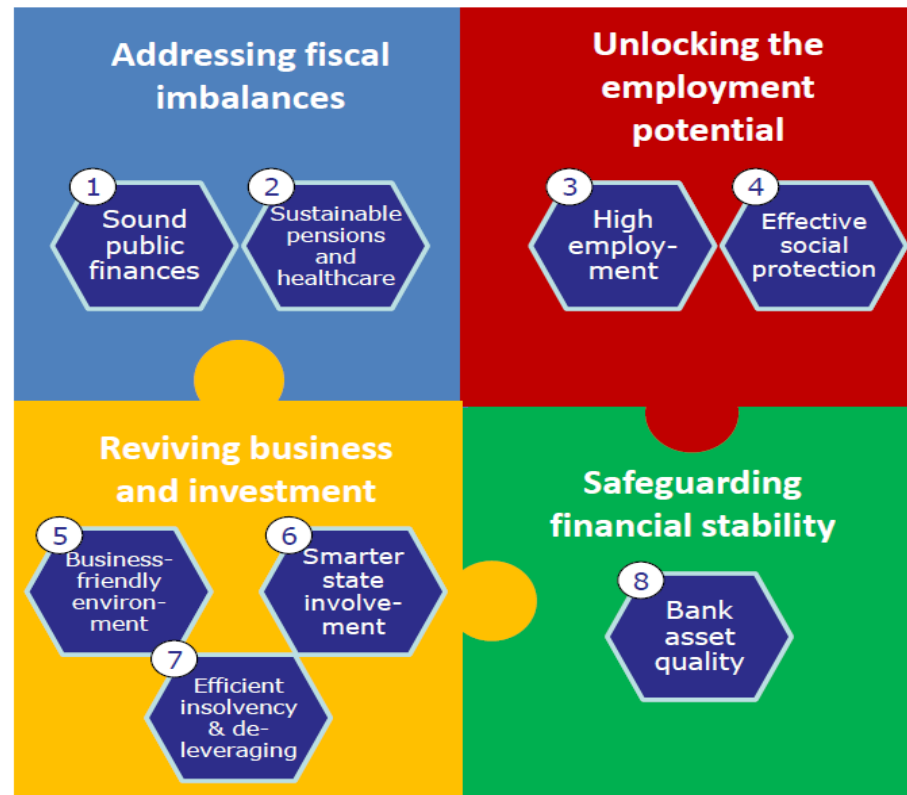
Rješenja...

EU semestar – preporuke za Hrvatsku

2014 Country-Specific Recommendations

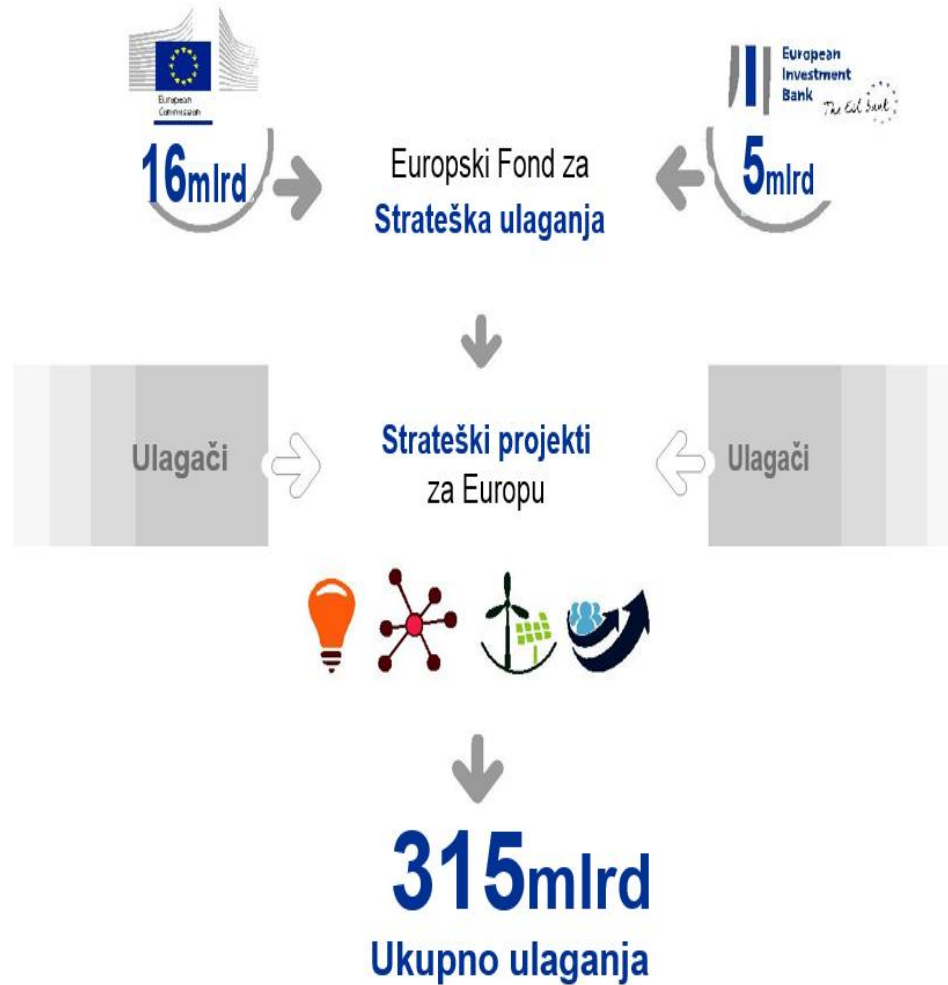
Juncker Investment plan for Europe

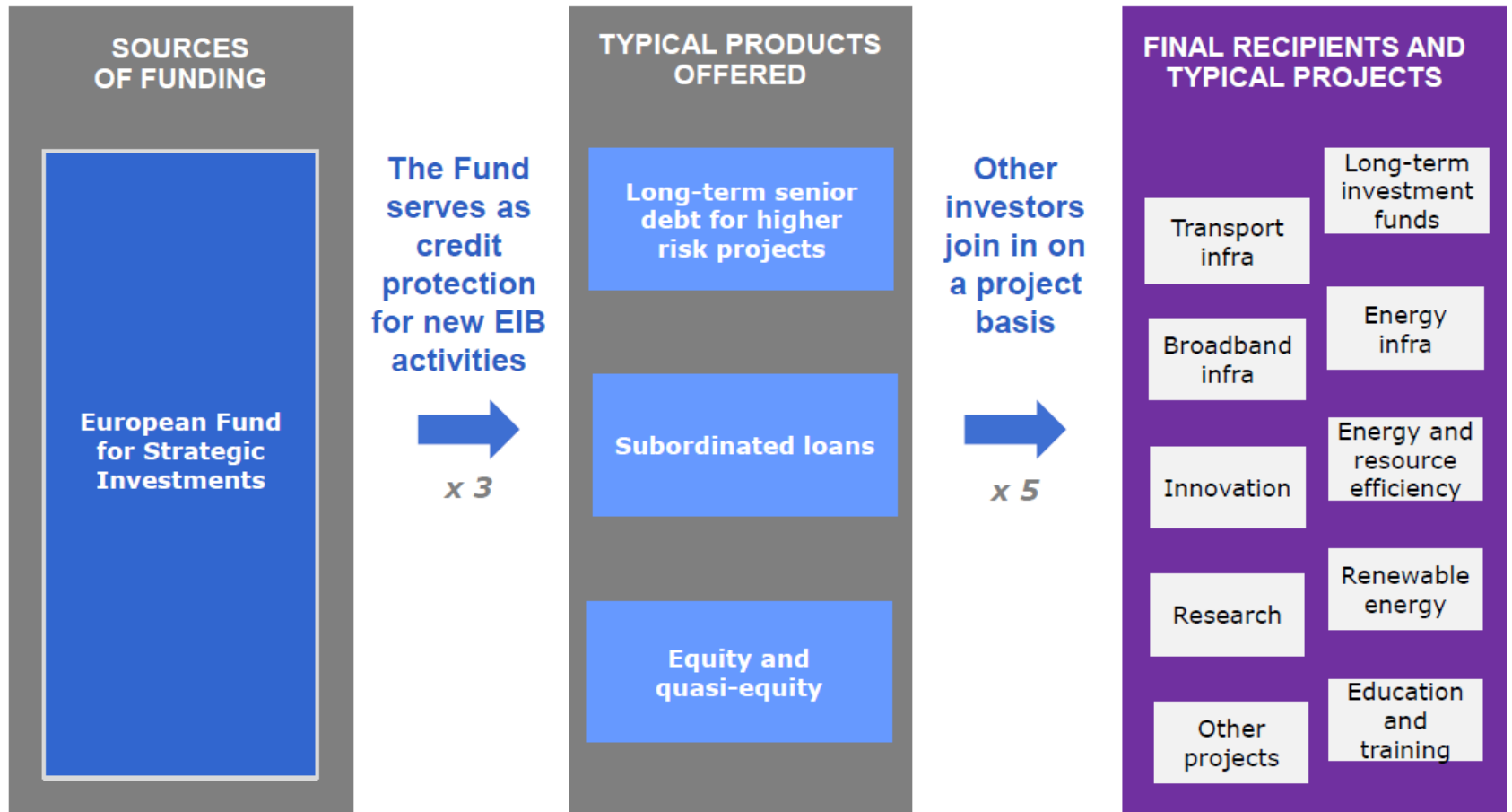
The "virtuous triangle"

Kapitalna struktura Europski fonda za strateška ulaganja

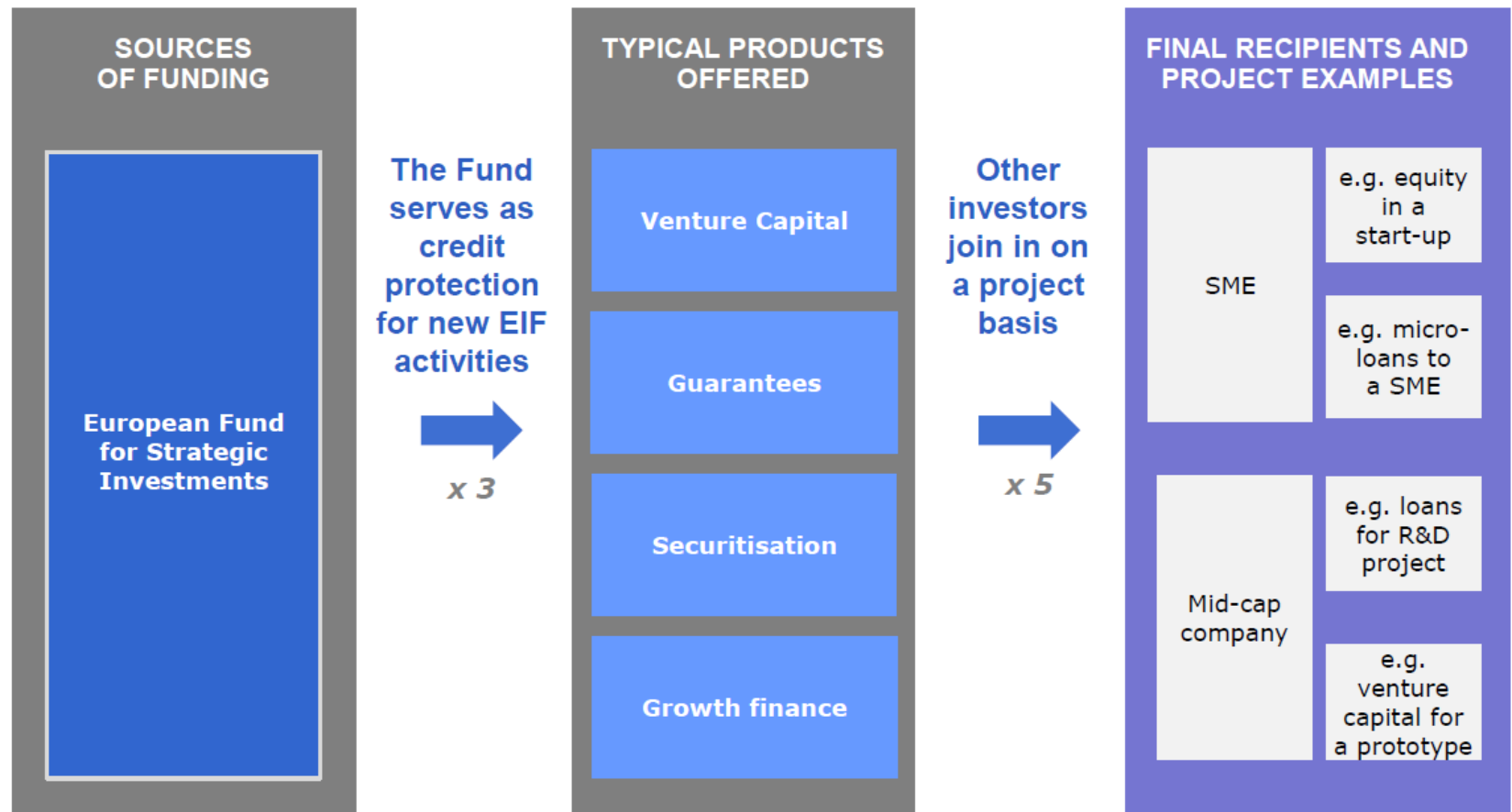

Long-term investments

EUR 1 of public contribution => circa EUR 3 of financing => circa EUR 15 of total investment

SMEs and mid-cap

EUR 1 of public contribution => circa EUR 3 of financing => EUR 15 of total investment

Spurring economic recovery: Parliament approves Juncker Plan rules

Economic and monetary affairs
24-06-2015

Ključni sektori

Uz EFSI podršku, grupacija EIB omogućit će sredstva ekonomski održivim projektima, uključujući i projekte koji imaju veći stupanj rizika od uobičajenih. Fokusirat će se na ključne sektore koji su se dokazali u stručnosti i mogućnosti stvaranja pozitivnog učinka na europsku ekonomiju, a koja uključuju:

Strateška infrastruktura, uključujući digitalnu, prijevoz i energiju

Obrazovanje i osposobljavanje, istraživanje, razvoj i inovacije

Povećanje udjela obnovljive energije i energetske učinkovitosti

Potpore malom i srednjem poduzetništvu*

Okoliš, razvoj naselja i socijalni projekti

*potpora i EIB i EIF

Instrumenti

Kreditni (zajmovi)

Garancije

Potpore kreditiranju za poticanje tržišta kapitala

Vlasnička ulaganja, uključujući i ona sa tehnološkim, tržišnim i regulativnim rizicima

Tko su mogući prijavitelji?

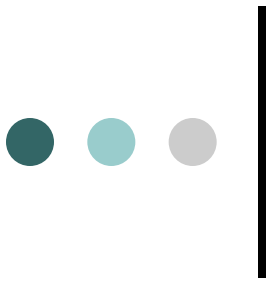
- **Tvrtke svih veličina**, uključujući male i srednje poduzetnike (do 250 zaposlenih) i veće (do 3 000 zaposlenih)
- **Uslužni sektor**
- **Tvrtke iz javnog sektora**
- **Nacionalne banke** i ostale financijske institucije
- **Ugovorne investicijske platforme**

To do list... Hrvatska

- Politička stabilnost
- Politička volja za provođenje reformi
- Transparentno zakonodavstvo
- Učinkovita uprava
- Ažurno pravosuđe

- EU potpora:
  - Fondovi
  - Expertize
  - Investicije
  - Partneri

Tko to zna učiniti...

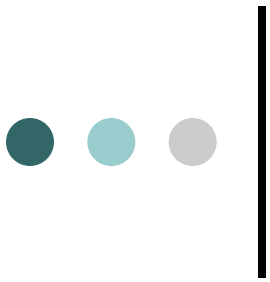

The most efficient* governments

Rank	Country
1	Qatar
2	Singapore
3	Finland
4	Hong Kong SAR
5	United Arab Emirates
6	New Zealand
7	Rwanda
8	Malaysia
9	Switzerland
10	Luxembourg

Source: Global Competitiveness Report 2014

*Efficiency measured including the wastefulness of government spending, burden of regulation and transparency of policymaking

Tko to mora učiniti...

The least efficient* governments

Rank	Country
1	Venezuela
2	Italy
3	Argentina
4	Lebanon
5	Libya
6	Croatia
7	Angola
8	Chad
9	Mauritania
10	Serbia

Source: Global Competitiveness Report 2014

*Efficiency measured including the wastefulness of government spending, burden of regulation and transparency of policymaking

Hrvatski parlament...

Hitne mjere

Bruxelles, 26.2.2015.
SWD(2015) 30 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE

**Izvešće za Hrvatsku 2015.
S detaljnim preispitivanjem o sprječavanju i ispravljanju makroekonomskih
neravnoteža**

{COM(2015) 85 final}

● ● ● | Ilí... Možda ovako....

Zašto odgađati za sutra?

Bolje za prekosutra.

O. Wilde

